

[Socialministeren.]
urimelig Behandling, hvor der er Tale om Kost og Logis, og over for urimelig lang Læretid og ved ogsaa at beskytte de unge i Henseende til at have Ferie. Paa saadan en Række Omraader har Samfundet Pligt til at varetage Lærlingens, den mindreaarige unge Arbejders Interesser over for hans Arbejdsgiver.

Paa den anden Side har Samfundet en Pligt til at paase, at den uddannelsesmæssige Side af Lærlingeuddannelsen er i Orden, og her kommer i nogen Grad ogsaa et socialt Hensyn ind. Maa jeg nævne Bagerfaget, der er et af de Fag, der udlærer flest Lærlinge, ofte paa en meget slet Maade. Fuldkommen urimeligt i en By som København er det at se om Morgenen Hundreder og atter Hundreder af Bagerlærlinge strejfe rundt i Husene som Bydreng for at bringe Brød rundt til Kunderne, et af de bedste Beviser paa, at det i alt Fald i det Fag ikke er helt nødvendigt at have den lange Læretid, eller i alt Fald, at det maa gaa ud over Lærlingenes Uddannelse som Bagere, at de benyttes paa den Maade.

Dette Forhold har socialt virket i høj Grad ødelæggende paa Tusinder af Menneskeskæbner i dette Land derved, at man ganske konsekvent har uddannet den ene Lærling efter den anden, samme Dag Lærlingen blev Svend, sat ham ud paa Gaden og erstattet ham med en ny Lærling. De paagældende har følt sig bundne, og da de nu er uddannet i det Fag i Aarevis, har de haabet paa at komme ind igen og arbejde i det Fag, de dog har ofret 4—5 Aars Læretid paa, og deres Forældre har vel ogsaa hjulpet dem og holdt dem til. Resultatet er i alt for mange Tilfælde, i Aarenes Løb i mange hundrede, ja i Tusinde Tilfælde, ødelagte Menneskeskæbner, netop fordi man ikke fra Samfundets Side og heller ikke fra Organisationernes Side i tilstrækkelig Grad har holdt Øjet aabent for den sociale Side af Sagen, den rent menneskelige Side af Uddannelsesproblemet dér, hvor det er blevet drevet paa en saa fuldkommen urimelig Maade, som det er blevet i Bagerfaget; og der er ogsaa andre Omraader, hvor Uddannelsen af de unge Mennesker foregaar saa nogenlunde fabrikmæssigt.

Dér kan være Virksomheder her i Landet, og er det — det ved jeg —, hvor de unge lærer ganske fortræffeligt, men der kan ogsaa være — og jeg ved, der er — Virksomheder af den Art, hvor de sættes paa Gaden, lige naar de er blevet Svende, og hvor de i Virkeligheden ikke har lært noget videre. Her er det, Samfundet har Pligt til at sætte

ind, ikke mod de gode Læresteder, for de vil under ingen Omstændigheder blive ramt af denne Lovgivning, saa lidt som Lovgivningen om Herberger rammer de gode Herberger, eller Lovgivningen om Børnehjem rammer de gode Børnehjem. Hele denne Beskyttelseslovgivning til bedste for de svage i Samfundet rammer ikke dem, der i Forvejen opfylder deres menneskelige Forpligtelser over for de mindre stærke. Det er ikke de gode Arbejdsgivere, man rammer gennem Beskyttelseslovgivningen, men det er Hensigten at ramme de daarligere Arbejdsgivere, dem, der spekulerer i den billige Lærlingearbejds-kraft. Det er det Hovedhensyn, der maa tages ved en Lovgivning af denne Art.

Jeg vil slutte med at sige, at jeg meget vel kunde have tænkt mig, at Lovforslaget skulde have været mere vidtgaaende i social Henseende. Der er forskellige Omraader, hvor jeg ikke er helt tilfreds med Forslaget. Men naar jeg har fremsat Forslaget og tager det fulde Ansvar for det, som det er, skyldes det den Omstændighed, at det gælder ogsaa om at bevare Lysten hos Arbejdsgiverne til fortsat at etablere Lærlingelæreforholdet. Ved at gennemføre en Lovgivning, der alt for stærkt afviger fra tidligere Lovgivning, kunde man meget vel risikere, at en Mængde Arbejdsgivere opgav at udlære Lærlinge. Vi har paa et vist Tidspunkt i Murerfaget her i København set, hvad det kunde føre til. Man kom dog heldigvis inden for Faget selv — det skete ikke helt uden Paavirkning udefra — til det Resultat, at man paa ny burde begynde at uddanne Lærlinge.

Derfor giver jeg ikke Lovforslaget ud for at være fuldkomment, men jeg anser det for at være saa godt, som det kan blive, naar det skal tage alle rimelige Hensyn til alle berettigede Interesser. Jeg vil haabe, at der under de Udvalgsforhandlinger, som nu skal foregaa, maa kunne opnaas Enighed om det foreliggende Lovforslag. Det er ikke i nogen Henseender revolutionært, det slaar ikke noget i Stykker. Det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt vil her afgjort erfare, at selv om man maaske ikke straks kan faa det hele til at glide, ganske som om det var smurt, vil vi dog gennem Overgangsperioden, der maa komme, lempe os frem, saaledes at vi efterhaanden naar til at faa Forholdene lagt til Rette paa en forstandig Maade, uden at der slaas noget som helst i Stykker, heller ikke for Gartnerfaget. Jeg anbefaler fortsat Lovforslaget til velvillig Behandling, og jeg kan for mit Vedkommende tilsige Forhandling i det Udvalg, der skal nedsættes.